

УДК: 615.1:330:616.33-002.44-08

*О.С. Соловійов, О.П.Гудзенко, І.О. Левченко, К.І. Козицька ФАРМАКОЕКОНОМІЧНА ОЦІНКА ЗАСТОСУВАННЯ ІНГІБІТОРІВ ПРОТОННОЇ ПОМПИ ПРИ ЛІКУВАННІ ВИРАЗКОВОЇ ХВОРОБИ ШЛУНКУ

*Державна служба України з лікарських засобів; ДЗ «Луганський державний медичний університет»

Соловійов О.С., Гудзенко О.П., Левченко І.О., Козицька К.І. Фармакоекономічна оцінка застосування інгібіторів протонної помпи при лікуванні виразкової хвороби шлунку // Український медичний альманах. – 2013. – Том 16, № 4. – С. 54-56.

Проведена фармакоекономічна оцінка лікування виразкової хвороби шлунку препаратами інгібіторів протонної помпи за допомогою методу «витрати-ефективність». Розраховані показники витрат на одиницю ефективності досліджуваних лікарських засобів.

Ключові слова: інгібітори протонної помпи, фармакоекономічна оцінка, витрати-ефективність.

Соловьёв А.С., Гудзенко А.П., Левченко И.А., Козицкая Е.И. Фармакоэкономическая оценка применения ингибиторов протонной помпы при лечении язвенной болезни желудка // Украинський медичний альманах. – 2013. – Том 16, № 4. – С. 54-56.

Проведена фармакоэкономическая оценка лечения язвенной болезни желудка препаратами ингибиторов протонной помпы с помощью метода «затраты-эффективность». Рассчитаны показатели затрат на единицу эффективности исследуемых лекарственных средств.

Ключевые слова: ингибиторы протонной помпы, фармакоэкономическая оценка, затраты-эффективность.

Solovyov A.S., Gudzenko O.P., Levchenko I.O., Kozyska K.I. Pharmacoeconomic evaluation of proton pump inhibitors used in the treatment of gastric ulcer // Український медичний альманах. – 2013. – Том 16, № 4. – С. 54-56.

Pharmacoeconomic evaluation of proton pump inhibitors used in the treatment of peptic ulcer was performed with the "cost-effectiveness analysis". Costs per unit of effectiveness of investigational drugs have been calculated.

Key words: proton pump inhibitors, pharmacoeconomic evaluation, cost-effectiveness.

Вступ. Виразкова хвороба відноситься до найбільш поширених захворювань і представляє собою серйозну проблему для охорони здоров'я, оскільки носить хронічний характер, часто рецидує і дає численні ускладнення, що веде до великих витрат на лікування і підтримуючі ремісії. За даними різних авторів [1, 2, 3, 6], на виразкову хворобу страждає 10-20% населення земної кулі, причому хвороба діагностується переважно серед міського населення.

Для України ця проблема також є актуальною, оскільки зберігається тенденція збільшення захворюваності на виразкову хворобу шлунка і виразкову хворобу дванадцятипалої кишки. Так за період з 1990 р. і по теперішній час вона зросла на 38,4%. Згідно статистичних даних, виразкова хвороба в Україні займає друге місце по поширеності та складає в останні роки 18,5% серед всіх захворювань органів травлення [1, 3]. Крім того, тенденція до виникнення пептичних виразок в дієтатному віці, часто обумовлюючи тимчасову, а нерідко і стійку втрату працездатності, робить цю хворобу значною соціальною проблемою.

Метою даної роботи було проведення фармакоекономічних досліджень застосування інгібіторів протонної помпи при лікуванні виразкової хвороби шлунку.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами: робота виконувалась в рамках реалізації комплексної науково-дослідницької роботи (НДР) ДЗ «Луганський державний медичний університет» і є фрагме-

нтом теми НДР «Організаційно-економічні та маркетингові дослідження фармацевтичної діяльності» (номер державної реєстрації 0112U000534).

Матеріали та методи дослідження. В якості об'єкта дослідження виступали препарати інгібіторів протонної помпи, що зареєстровані на території України та характеризуються найбільшими обсягами реалізації в роздрібній мережі КП «Луганська обласна «Фармація», як найбільшого оператора роздрібного ринку лікарських засобів у Луганській області. Фармакоекономічна оцінка препаратів проводилась із застосуванням аналізу «витрати-ефективність», який припускає порівняння як вартості, так і ефективності альтернативних медичних технологій і виявляє, яка із порівняльних альтернатив сприяє досягненню відповідного ефекту при менших затратах.

Отримані результати та їх обговорення. За даними Державного реєстру лікарських препаратів на 1 січня 2013 р. в Україні було зареєстровано 50 препаратів інгібіторів протонної помпи з урахуванням усіх форм випуску.

Для оцінки вартості фармакотерапії використовувались середньозважені роздрібні ціни торговельних назв препаратів за наведеними міжнародними непатентованими назвами. Середньозважені роздрібні ціни обчислювались враховуючи дані моніторингу оптових цін препаратів за прайс-листами щотижневика «Аптека» і дайджесту журналу «Провізор» та результати аналізу середнього рівня торгове-

льної націнки на лікарські засоби. Вартість добової дози обчислювалась враховуючи середньозважену роздрібну ціну та рекомендовану добову дозу препарату, яка для всіх досліджуваних ЛЗ складає 30-40 мг на добу. Тривалість курсу лікування згідно протоколу надання медичної допомоги хворим на неускладнену виразкову хворобу та інші пептичні виразки шлунку та/або дванадцятипалої кишки складає 4 тижні (28 днів) [4].

Ефективність інгібіторів протонної помпи визначалась за ступенем рубцювання виразки на фоні їх застосування при лікуванні виразкової хвороби шлунку. Дані показники наведені у публікаціях та мета-аналізах результатів багатоцентрових, плацебоконтрольованих, рандомізованих клінічних досліджень основних класів інгібіторів протонної помпи [6, 7, 8].

Таблиця 1. Показник ефективності витрат на препарати інгібіторів протонної помпи

Препарат	Форма випуску	Ефективність %	Показник ефективності витрат (CER) у.о.
Омепразол		80	
Омез по 40 мг № 28 <i>Dr. Reddy's (Індія)</i>	Капс.		7,70
Омез по 20 мг № 30 <i>Dr. Reddy's (Індія)</i>	Капс.		8,40
Пантопризол		92	
Нольпаза по 40 мг № 28 <i>KRKA (Словенія)</i>	Табл.		10,35
Нольпаза по 20 мг № 28 <i>KRKA (Словенія)</i>	Табл.		13,39
Лансопризол		90	
Ланцерол по 30 мг № 10 <i>BAT Київмедпрепарат (Україна)</i>	Капс.		8,70
Рабіпризол		90	
Рабімак по 20 мг № 14 <i>Macleods Pharmaceuticals (Індія)</i>	Табл.		17,42
Езомепразол		91,4	
Нексіум по 40 мг № 14 <i>Astra Zeneca (Швеція)</i>	Табл.		50,24
Нексіум по 20 мг № 14 <i>Astra Zeneca (Швеція)</i>	Табл.		85,78

Як видно з табл. 1, найменший показник ефективності витрат спостерігається у препараті омез по 40 мг № 28 (Dr. Reddy's, Індія) – 7,70 у.о. Проте даний препарат згідно результатів багатоцентрових, плацебоконтрольованих, рандомізованих клінічних досліджень характеризується меншою ефективністю у порівнянні з іншими класами інгібіторів протонної помпи. Тому доцільно було провести інкрементальний аналіз, який дозволяє оцінити вартість додаткової одиниці ефективності лікарських засобів.

Підчас проведення інкрементального аналізу проводили розрахунок коефіцієнту прирощення ефективності витрат (ICER), що дозволяє визначити грошову суму, яку необхідно витратити на отримання додаткової переваги за формулою [5]:

$$ICER = DC_1 - DC_2 / Ef_1 - Ef_2$$

У подальшому для кожного препарату інгібіторів протонної помпи за міжнародними непатентованими назвами був розрахований показник ефективності витрат (CER), величина якого визначає обсяг коштів, які приходяться на одиницю ефективності, за формулою [5]:

$$CER = DC / Ef,$$

де DC – прямі витрати

Ef – ефективність лікування в одиницях ефективності терапії.

Результати розрахунку показника ефективності витрат препаратів інгібіторів протонної помпи, що характеризуються найбільшими обсягами реалізації в роздрібній мережі КП «Луганська обласна «Фармація» наведені в табл. 1.

де DC₁ – прямі витрати при використанні першої медичної технології;

DC₂ – прямі витрати при використанні другої медичної технології;

Ef₁ і Ef₂ – показники ефективності лікування в кількісному виразі при використанні відповідно першої та другої медичної технології.

Для порівняння були відібрані два препарати: препарат, який має найменший показник ефективності витрат та препарат, який має найбільші показники ефективності, а саме: омез по 40 мг № 28 (Dr. Reddy's, Індія) та нольпаза по 40 мг № 28 (KRKA, Словенія).

За результатами розрахунків встановлено, що ICER при застосуванні нольпази по 40 мг № 28 (KRKA, Словенія) складає 22,08 у.о. Таким чином, досягнення однієї додаткової одиниці ефективності при застосуванні нольпази по 40 мг № 28 (KRKA, Словенія) вимагає витрат у розмірі 22,08 у.о.

Висновки: За результатами проведених досліджень визначено препарат з групи інгібіторів протонної помпи, який характеризується найменшим показником витрат на одиницю ефективності - Омез по 40 мг № 28 (Dr. Reddy's, Індія). При бажанні пацієнта отримати більш ефективну терапію можна рекомендувати використовувати препарат нольпаза по 40 мг № 28 (KRKA, Словенія), що вимагатиме

витрат у розмірі 22,08 у.о. на 1 додаткову одиницю ефективності даного лікарського засобу.

Використання результатів проведеної фармакоекономічної оцінки препаратів інгібіторів протонної помпи при лікуванні виразкової хвороби шлунка, дозволить контролювати витрати на фармакотерапію даного захворювання окремих лікувально-профілактичних установ та пацієнтів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. **Ивашкин В.Т.** Helicobacter pylori: революция в гастроэнтерологии/ Ивашкин В.Т., Мегро Ф., Лапина Т.Л.– М.: Триада-Х, 1999. – 435 с.
2. **Передерий В.Г.** Эффективность ингибиторов протонной помпы в комплексной терапии хронического гастрита и язвенной болезни / В.Г.Передерий, С.М.Ткач, О.В.Передерий // Ліки України. – 1999. – № 3 -С. 57-60.
3. **Світличний Е. В.** Вибір методу лікування перфоративної виразки шлунка та дванадцятипалої кишки: Автореф. дис.. канд. мед. наук, - Київ, 1999. –16 с.
4. Україна. Наказ МОЗ від 13.06.2005 № 271 Про затвердження протоколів надання медичної допомоги за спеціальністю "Гастроентеро-

логія".

5. Фармакоекономіка: Навч. посібник для студентів вузів / За ред. **Л.В. Яковлевої.** – Вінниця: Нова Книга, 2009. – 208 с.
6. **Bateman D.N.** Proton-pump inhibitors: three of a kind. Lancet 1997; 349:1637–38.
7. **Gardner J.D., Perdomo C., Sloan S. et al.** Integrated acidity and rabeprazole pharmacology // Aliment. Pharmacol. Ther. 2002; 16: 455–64.
8. **Graham D.Y.** Proton Pump Inhibitors and Urea Breath Test: 4 Weeks After Therapy Is Best. Am. J. Gastroenterol. 1997; 92(4): 721.

Надійшла 02.06.2013 р.

Рецензент: проф. Л.В.Савченкова